

OPINIE

Zorg dat mensen aan het werk zijn

Wijken met veel sociale huurwoningen kennen een afnemende leefbaarheid. Het bijbouwen van dure huizen helpt niet. Zorg voor werk, ook voor de sociaal zwakkeren.

BERT MOORMANN

Recentelijk presenteerde Aedes, de brancheorganisatie voor de woningcorporaties, een onderzoek van onderzoeksbureau Rigo over de relatie tussen het huisvesten van mensen met lage inkomens in sociale huurhuizen en de afnemende leefbaarheid in wijken met veel sociale huur. Volgens de onderzoekers is er een direct verband tussen de instroom van lage inkomens in de sociale huur en de afnemende leefbaarheid.

Dit is nogal wat.

Ik ben geboren in een huurhuis van de Emmer Centrale Woningstichting. Mijn vader was stukadoor, moeder werkte enkele ochtenden in de week als schoonmaakster. Even verderop in het blok woonden fabrieksarbeiders en ook een afdelingschef van de Enka (Akzo). In de buurt woonden verder leraren, ingenieurs en arbeiders maar ook mensen met een bijstandsuitkering. De sociale huurhuizen werden bewoond door een klein plukje mensen met een hoog inkomen, een deel met middeninkomens en een deel met lage inkomens.

Nu wonen er in dezelfde straat alleen nog maar mensen met lage inkomens. Gescheiden mannen en vrouwen, mensen die arbeidsongeschikt zijn, mensen die in mijn tijd woonden bij een instelling en nog een paar mensen die een klein baantje hebben.

De sociale huur verandert. Kopen werd aantrekkelijker door soepelere hypotheekregels en lage rentes. Er zijn meer tweeverdieners dan vroeger die zich sneller een koophuis kunnen permitteren. We kenden zelfs een tijdje premiewoningen, een subsidieregeling voor koopwoningen. Verder zijn koopwoningen in het Noordoosten van het land uiterst betaalbaar.

Voor woningcorporaties werden inkomenseisen en passend toewijzen ingevoerd, waardoor ze hoofdzakelijk mensen bedienen met een laag inkomen.

Daarnaast veranderde ook de zorg. Vroeger woonde nagenoeg niemand zelfstandig met een verstandelijke beperking of een psychische aandoening. Vijfzestigplussers vertrokken naar het bejaardentehuis. Nu wonen deze mensen gewoon in de wijk. Eigenlijk zoals het hoort, maar kennelijk gaat het niet goed.

Er veranderde nog meer. Als je niet mee kon in het alsmear complexer wordend werk in een regulier bedrijf kon je aan het werk in een sociale werkplaats. Of, als je er voor in

‘Het realiseren van dure huur- en koopwoningen in buurten met sociale huur is goed voor de statistieken, maar lost de problemen in de buurt niet op.’

FOTO SIESE VEENSTRA

Rust, regelmaat en reinheid verhogen het woongenot van de hele buurt

aanmerking kwam, kon je naar de dagbesteding. Dit kan vanaf 2015 bijna niet meer.

Is er een relatie tussen deze geschetste veranderingen en de huidige stand van de leefbarometer in de straat waar ik tot mijn 23ste woonde? Absoluut.

De lage inkomens in de sociale huur hangen nauw samen met beperkingen die mensen hebben. In een wijk met sociale huurhuizen wonen naast mensen met een laag inkomen meer mensen met een beperking dan in wijken met veel koophuizen. Het hebben van een beperking gaat vaak hand in hand met het verdienen van een laag inkomen. Mensen met een beperking wonen zelfstandig, maar krijgen niet altijd de begeleiding die ze nodig hebben en hebben geen toegang tot normaal of beschut werk. En hier gaat het mis.

En wat is de oplossing die de brancheorganisatie van de woningcorporaties, Aedes, oppert? Meer dure huur- en koopwoningen realiseren tussen de sociale huur. Dan verbetert de leefbaarheid omdat de rijkere bewoners het gedrag compenseren van de armere bewoners?

Symptoombestrijding van de bovenste plank. Het lost niets op, maar beïnvloedt uitsluitend de statistiek. Het gemiddelde gaat regeren terwijl de kwetsbare mensen zich nog eenzamer gaan voelen. En uiteraard vindt Aedes direct dat het kabinet aan zet is om woningcorporaties meer ruimte te geven. Onzin, er is ruimte genoeg. En schiet niet direct in de actiestand, maar zorg dat organisaties op het gebied van werk en zorg hun taken serieus oppakken.

Wil je de oorzaken van de verslechterde leefbaarheid aanpakken, dan is er meer nodig dan een aantal stenen te stapelen of mensen te verslepen.

Zorg dat mensen overdag aan het werk zijn. Dan heeft hun leven weer betekenis en neemt de eigen trots weer toe. Dan regeren rust, regelmaat en reinheid, waardoor het woongenot voor de hele buurt weer toeneemt. Voor mensen voor wie een reguliere baan niet is weggelegd, moeten de sociale werkplaatsen weer open. Dwing af dat bedrijven mensen met een lichte beperking in dienst nemen. Mensen met een zwaardere beperking moeten weer terechtkunnen op de dagbesteding of in een dagopvang. Zorg dat de begeleiding bij het zelfstandig wonen op orde is door alle bezuinigingen terug te draaien. Dan neem je oorzaken weg met als gevolg dat de statistieken weer gaan kloppen. Niet andersom.

Bert Moormann is directeur van woningcorporatie Domesta.